

Påverkansarbete 101

Inspiration till påverkansarbete för dig som
studentsektionsaktiv

Inledning

Kära studentsektionsaktiv, grattis till ditt förtroendeuppdrag!

Denna text vill stödja och inspirera dig som förtroendevald i en av Saco studentråds studentsektioner att bedriva ert påverkansarbete. Syftet med texten är inte att vara uttömmande på något sätt, utan att fungera som en guide kring hur och vad man kan göra inom ramen för sitt förtroendeuppdrag.

Trevlig läsning!

Påverkansarbete - vad är det?

Påverkansarbete avser processen att verka för att påverka någon eller några att tänka eller agera i en viss riktning. Påverkansarbete används ofta inom ideell verksamhet som ett samlingsbegrepp för alla sätt som organisationen bedriver sina åsikter och frågor genom. Detta kan till exempel innefatta att skriva debattartiklar och rapporter, men det kan också vara att prata med sina medlemmar om en viktig fråga eller att delta på ett möte med representanter från moderförbundet. Låt fantasin sätta gränserna!

Kring påverkansarbete finns det många olika sätt att arbeta, men det finns vissa saker som kan vara bra att tänka på när du ska driva en fråga.

Till exempel kan det vara bra att anpassa sig efter sin mottagare. Hur du formulerar ditt budskap kan behöva anpassas och vara annorlunda om det sker gentemot en politiker, en samarbetsorganisation, internt inom moderförbundet eller för folk i allmänhet. Man kan göra detta genom att bland annat anpassa sitt ordval och sin argumentationsteknik.

Något annat som kan vara bra att ha med sig är att kunna underbygga sina åsikter med argument, fakta och/eller statistik. Det kan påverka förtroendet negativt om man framför påståenden eller åsikter som man sedan inte kan motivera.

En sista sak som är viktigt att ha med sig i påverkansarbetet är att man är starkare tillsammans! Det kan i många fall vara till hjälp att samarbeta med likasinnade när man driver sin åsikt, till exempel andra studentsektioner eller ens moderförbund.

Olika former av påverkansarbete

För att nå ut till sin målgrupp kan man bedriva påverkansarbete på olika vis. Nedan har vi beskrivit de vanligaste sätten genom vilka man kan göra detta med råd och tips.

Motion till årsmöte/kongress

Ett formellt sätt att påverka inom såväl Saco som andra organisationer är att skriva motioner. En motion är ett sätt att föreslå ett visst beslut. Beslutet kan exempelvis handla om att ändra en text eller ge någon inom organisationen i uppdrag att jobba med en särskild fråga. Till exempel kan man skicka in en motion till sitt moderförbunds årsmöte eller skicka in motioner till Saco studentråds kongress.

En motion består oftast av en inledande text där man beskriver problemet eller anledningen till att motionen skrivits. Det kan vara bra att underbygga den delen med fakta och statistik – om det finns en bra rapport på temat så kan man hänvisa till den. Denna del bör vara ganska kort så att läsaren orkar läsa hela texten men tillräckligt omfattande för att man ska förstå problemet och vilja rösta för motionen.

Motioner avslutas med ett eller flera yrkanden som vanligtvis skrivs med att-satser och det är här motionärens förslag presenteras. För det mesta är det att föredra att inte skriva en för snäv att-sats utan att formulera sig lite bredare. På så sätt blir det enklare för organisationen att genomföra förslaget om det röstas igenom.

Debattartikel

Att skriva debattartiklar är ett klassiskt sätt att bedriva påverkansarbete och försöka få ut sitt budskap på! En debattartikel är en argumenterande text om en viss fråga som ofta publiceras i någon typ av tidning. Det finns flera knep och bra saker att tänka på när man skriver debattartiklar. Att skriva om något aktuellt kan få debattartikeln att kännas mer relevant, till exempel kan man nämna en ny rapport eller koppla debattartikeln till ett aktuellt ämne.

Som alltid är det viktigt att använda ett enkelt och tydligt språk samt att hålla sig till ett ämne att argumentera om. Språket kan också anpassas till debattartikelns målgrupp. Skickas den in för att publiceras i en branschtidning kan språket vara mer yrkesspecifikt än om den skickas in till en allmän tidning. Om debattartikelns målgrupp är den breda allmänheten kan det vara en god idé att skicka in den till många olika tidningar för att öka chanserna att den blir publicerad. Det är också viktigt att ståndpunkterna eller åsikterna är tydliga, eller att debattartikeln innehåller konkreta förslag.

Intervju

Att bli intervjuad i samband med en påverkanskampanj kan vara ett sätt att synas mer och nå ut med sitt budskap. Om media plockar upp er kampanj och kontaktar er för en intervju så kan det vara bra att ta den chansen. Man kan även på egen hand höra av sig till nyhetssidor eller tidningar. Tänk på att media vill ha ett nyhetsvärde. Det är därför en god idé att koppla er påverkanskampanj till någonting som hänt, exempelvis en undersökning som gjorts.

Inför en intervju är det en god idé att förbereda sig på olika sätt. Du kan exempelvis skriva ned en lista med punkter som är viktiga till budskapet, eller tänka ut vilka frågor du kan tänkas få och förbereda svar till dessa. Det är viktigt att inte låta alltför inövad men att ha förberett sig kan leda till att du känner dig tryggare i intervjusituationen!

Pressmeddelande

Ett pressmeddelande är en form av skriftlig kommunikation. Oftast används pressmeddelanden när man vill göra inspel i en aktuell fråga, synliggöra en rapport man tagit fram eller av någon annan anledning vill skicka ut något av nyhetsvärde. De flesta av Sacoförbunden, och även Saco studentråd, skickar ut pressmeddelanden mer eller mindre regelbundet.

Om er studentsektion vill synliggöra er via ert moderförbunds pressmeddelanden kan det vara klokt att ta kontakt med den på kansliet som är ansvarig för påverkansarbete. Ett konkret tips är att göra ett litet inspel på ett redan planerat pressmeddelande eller bidra till att det görs ett nytt. Till exempel skulle ni kunna publicera ett pressmeddelande om en rapport som er studentsektion tagit fram, belysa en aktuell fråga, synliggöra er studentsektions åsikter eller i samband med ert årsmöte utannonsera den nyvalda styrelsen. För att öka chanserna för att media väljer att använda pressmeddelandet, kan innehållet läggas upp som en traditionell artikel. Exempelvis kan pressmeddelandet innehålla en kommentar från någon person inom organisationen så media inte behöver intervjua någon för att få fram en fullständig artikel från pressmeddelandet.

Pressmeddelanden kan skickas till media men också publiceras internt, exempelvis på er hemsida eller sociala medier.

Remiss & remissvar

Remisser är förslag från regeringen, ett departement eller en myndighet där det är möjligt att inkomma med synpunkter. Ibland kan bakgrunden vara att regeringen har tillsatt en utredning som ska komma med ett förslag och när utredningen är färdig skickas förslaget ut på remiss. När remisser skickas ut finns det ofta ett antal organisationer som är "officiella

remissinstanser”, vilket innebär att de ombeds skicka in ett remissvar. Ni kan dock alltid skriva ett remissvar och skicka in utan att vara en officiell remissinstans. Aktuella remisser från regeringen går alltid att hitta på deras hemsida.

När ni skriver ert remissvar är det bra att vara kort och koncis. Skriv gärna tydligt vad era synpunkter är och använd ett enkelt och lättförståeligt språk. Det är också en god idé att inleda och avsluta remissvaret med information om ni ställer er för eller emot remissens innehåll som helhet.

Saco mottar en hel del remisser och Sacoförbunden kan kontakta Saco om de vill skicka med ett eget remissvar. Saco studentråd svarar även på en del av remisserna som Saco får in. Alla remissvar som Saco studentråd författat finns på vår hemsida. Kontakta Saco studentråd om ni är intresserade att få höra vilka remisser som går att svara på just nu.

Medlemstidning

Många Sacoförbund ger ut en medlemstidning som skickas till medlemmarna i förbundet. Vissa förbund har en fysisk medlemstidning som skickas ut regelbundet medan andra publicerar sina artiklar huvudsakligen digitalt. En del har även en egen nyhetssida med intervjuer, nyheter och debattartiklar.

Ert förbunds medlemstidning kan vara ett bra sätt att synas och lyfta aktuella frågor. Medlemstidningarnas redaktioner tar gärna emot tips på innehåll eller färdiga debattartiklar. Ha gärna kontakt med redaktionen och uppdatera dem om frågor ni arbetar med eller planerade evenemang.

Nyhetsbrev

Nyhetsbrev är ett vanligt och ofta effektivt sätt för Sacoförbunden att regelbundet nå ut med information till sina medlemmar. En del förbund har även ett separat nyhetsbrev till sina studentmedlemmar. Utnyttja denna möjlighet för att nå ut med ert budskap!

Viktigt i de flesta former av nyhetsbrev är att ha en bra rubrik som kan fånga intresset hos läsaren.

Mejlkontakt med “viktiga personer”

I rollen som förtroendevald kan man ibland behöva ta kontakt med personer man inte är van vid att kontakta. Exempel på sådana personer skulle kunna vara välkända ämnesexperter, företrädare för Regeringskansliet eller andra högt uppsatta politiker. Det kan vara svårt att veta hur ett mejl som ska skickas till en sådan här person ska se ut, så vi tänker att det kan vara av värde för er att vi inkluderar en mall som ni kan utgå ifrån när ni skriver denna typ av mejl i denna guide.

Hej **förnamn**,

Jag är **roll inom föreningen** för/i **föreningens namn**, och **förslag** (exempelvis: skulle gärna vilja träffa dig) för att **syfte** (exempelvis: höra lite om hur du och ni tänker kring högskolefrågor samt föra fram vad som är speciellt viktigt för vår organisations studentmedlemmar). Har du möjlighet att **förslag** (exempelvis: ses någon gång under de kommande veckorna)?

Varma hälsningar,
Fullständigt namn, roll

Som framgår av mallen ovan är det viktigt att formulera sig kort, koncist och kärnfullt i denna typ av mejl, och se till att det tidigt i texten framgår varför mejlet skrivits och varför personen ska göra det man föreslår. Vi vill även framhålla vikten av att vara artig och visa att man är insatt i det man hör av sig till personen angående. Beroende på vem ni mejlar kan det vara personer som får väldigt många mejl varje dag. Se därför till att vara kortfattad och tydlig för att öka chanserna att få svar.

Möten med “viktiga personer”

Vid möten med till exempel ämnesexperter och politiker finns det flera saker som kan vara bra att tänka på. Utöver att vara påläst är det även viktigt att veta vad syftet med interaktionen är. Om du vill få svar på ett antal frågor eller kanske bedriva påverkansarbete genom att argumentera för en viss ståndpunkt under intervjun, se till att du har förberett dig inför att kunna göra just det. Politiker vill gärna tala om sina hjärtefrågor så det kan även vara en god idé att inleda samtalet genom att tala om en av dessa, även om det inte är anledningen till mötet. Detta för att bygga en bra stämning och grundförtroende för resterande del av samtalet. Däremot kan det då också vara viktigt att tidigt under mötet påminna personen om vad du vill fokusera på under samtalet och kanske vad du vill att det leder fram till. Det kan även vara en god idé att sammanfatta det man vill att personen ska ta med sig från mötet och ge detta i pappersform i slutet av mötet.

Förbundsstyrelse

Flera fackförbund har en studentrepresentant i sin förbundsstyrelse. Dessa fungerar som en ledamot av förbundsstyrelsen eller är adjungerad och har som främsta uppgift att representera fackförbundets studentmedlemmar och bidra med ett studentperspektiv under förbundsstyrelsens möten. Om ert förbund har en studentrepresentant kan det vara ett sätt att driva den fråga ni vill påverka. Ifall ditt förbund saknar studentrepresentant kan man ändå försöka påverka förbundsstyrelsen genom att till exempel kontakta förbundets ordförande.

Webbinarium, seminarium och paneldebatter

Att anordna tillställningar såsom webinarier, seminarier eller paneldebatter kan vara ett utmärkt sätt att bedriva påverkansarbete samt skapa mervärde för och öka engagemanget hos sina studentmedlemmar. Man kan exempelvis anordna denna typ av event rörande något den egna föreningen känner speciellt starkt för eller något som känns viktigt och högaktuellt. Det senare kan leda till en ökad synlighet genom att man uppmärksammas i medier, vilket kan betyda mycket för den egna föreningen och dess påverkansarbete. Till denna typ av tillställningar kan exempelvis ämnesexperter, representanter från fackförbund, myndigheter eller näringslivet och andra personer med relevant kompetens eller intressanta perspektiv bjudas in. Det kan vara en god idé att berätta lite om er verksamhet och de frågor ni driver i anslutning till ett sådant här evenemang.

Enkäter & rapporter

Att samla in information av intresse med hjälp av enkäter kan vara värdefullt på flera plan. Det kan bland annat ge den egna föreningen en bättre uppfattning om vad personer tycker i olika frågor, vilket kan göra det lättare att bedriva verksamhet som uppskattas och värdesätts av studerandesektionens medlemmar. Detta kan även ge en möjligheten att ta fram rapporter som kan öka den egna föreningens synlighet och möjligheter att bedriva påverkansarbete.

Tänk på att formulera eventuella enkäter med tydliga frågor för att minska risken för att respondenter svarar på olika saker. Det kan också vara bra att blanda frågor med svarsalternativ på en sifferskala, ja/nej, eller håller med/håller inte med, med frågor med frisvarsalternativ för att få en helhetsbild av frågan.

Ytterligare information

Saco studentråd stöttar

Som förtroendevald inom någon av Sacofederationens studentsektioner har du alltid möjlighet att kontakta och ta hjälp av Saco studentråd. Vi har goda möjligheter att stötta er och kan svara på frågor ni kan tänkas ha rörande påverkansarbete och hur ni kan nå era verksamhetsrelaterade mål, eller hjälpa er att komma i kontakt med någon som kan besvara frågorna. Ni kan alltid nå oss genom student@saco.se.

Vill veta mer – mer info finns!

Känner du att du vill veta mer om något som behandlats i denna korta guide eller vill få information eller vägledning rörande något annat? Så roligt! Mycket mer information finns och många fler tips och råd finns att hitta på internet. Om ni inte finner det ni söker genom en internetsökning, tveka inte att kontakta Saco studentråd.

Vilka fler?

Utöver att vid behov kontakta Saco studentråd, kan det vara av värde att kontakta representanter från den egna studentsektionen eller andra studentsektioner. Ert eget fackförbunds kansli brukar likaså vara en stor tillgång när man behöver råd och stöd i något som rör ens förtroendeuppdrag, och det finns även andra organisationer som kan vara av intresse att kontakta är.

Lycka till!

Saco studentråd är Sveriges största studentfackliga centralorganisation och utgör student- och framtidsrösten inom Saco. Studentrådet arbetar med frågor som rör högre utbildning, arbetsmarknad och välfärd.

Vi samlar 120 000 studenter genom våra 17 studentsektioner. Saco förbundens studentsektioner samlar medlemmar inom nästan alla utbildningar på högskoleorter över hela landet. Medlemmarna är allt från högskolenybjörjare till studerande på forskarutbildningen – morgondagens utförare.

